

Töövahend sootundlikuks eelarvestamiseks ELi fondides

EIGE on välja töötanud veebipõhise töövahendi, et rakendada ELi fondide protsessides soolõime vahendina sootundlikku eelarvestamist.

Kellele on töövahend suunatud?

- ELi fondide programmitöös osalevad korraldusasutused;
- ELi fondide projekte rakendavad vahendusasutused;
- soolise võrdõiguslikkuse asutused;
- töötajad, kes töötavad ELi tasandil ELi fondidega.

© Chiara Luxardo

Mida töövahend hõlmab?

© Amnaj Khetsamtip/Shutterstock.com

Esimeses kolmes jaos tutvustatakse sootundliku eelarvestamise mõistet ja uuritakse selle asjakohasust ELi fondidele. 4. jaos on esitatud 11 sootundliku eelarvestamise praktilist vahendit, mis on seotud järgmisega:

- ELi õigusraamistik;
- riiklik/piirkondlik programmitöö ja projekti tasandil toetamine ning
- aruandlus, seire ja hindamine.

Iga vahendi abil tõstetakse esile ELi liikmesriikide head tavad ja osutatakse asjakohaste ELi fondide määruste linkidele, aidates kasutajatel mõista, miks ja kus seda vahendit kasutada. EIGE sootundliku eelarvestamise töövahend on kättesaadav 22 ELi keeles.

Miks kasutada töövahendit sootundlikuks eelarvestamiseks ELi fondides?

ELi fondid on ühed peamised ELi vahendid sooliste erinevuste ja ebavõrdsuste vähendamiseks. Sooline võrdõiguslikkus kui oluline horisontaalne põhimõte on tihedalt seotud fondide õigus- ja poliitikaamistikega. See tähendab, et soolist võrdõiguslikkust rakendatakse horisontaalselt kõigi ELi fondide poliitiliste eesmärkide saavutamisel.

Sootundlik eelarvestamine ELi fondides teeks järgmist:

- võimaldaks täita ELi õigusaktides sätestatud nõuded;

- edendaks aruandekohustust, tulemustele orienteeritust ja tõhusust ELi fondide rahastamise kavandamisel ja rahanduse juhtimisel;
- parandaks läbipaistvust, suurendades naiste ja meeste osalemist eelarveprotsessides;
- aitaks saavutada ELi eesmärgi (kestlik majanduskasv, tööhõive ja sotsiaalne ühtekuuluvus ning ELi kodanike heaolu) ning
- edendaks naiste ja meeste soolist võrdõiguslikkust kogu nende mitmekesisuses.

11 töövahendi loetelu

1. töövahend

ELi fondid ja ELi soolise võrdõiguslikkuse õigusraamistik

See töövahend annab ülevaate peamistest ELi poliitikameetmetest ja soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest, mis on ELi fondide jaoks asjakohased. Töövahendi eesmärk on aidata liikmesriikidel ja korraldusasutustel ühtlustada ELi fondide programmide kavandamine ja rakendamine ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegiate ja õigusraamistikuga.

2. töövahend

Soolise ebavõrdsuse ja sooliste vajaduste analüüsimine riigi ja piirkonna tasandil

Töövahend annab juhised selle kohta, kuidas analüüsida soolist ebavõrdsust ning naiste ja meeste erinevaid vajadusi ELi fondide programmides. Soolise analüüsi tegemine tagab, et programmitöö hõlmab järgmist:

- see põhineb tõenditel;
- see on kvaliteetne ja tõhus;
- see edendab soolist võrdõiguslikkust ning on suunatud naistele ja meestele, kes elavad halvemates või ebasoodsates tingimustes.

3. töövahend

Soolise võrdõiguslikkuse rakendamine poliitiliste eesmärkide ja konkreetsete eesmärkide/meetmete raames

Seda töövahendit võivad kasutada liikmesriigid partnerluslepingute väljatöötamisel ning korraldusasutused riigi ja piirkonna tasandil rakenduskavade koostamisel, et edendada ELi naiste ja meeste võrdõiguslikkust kogu nende mitmekesisuses.

4. töövahend

ELi fondide vaheline kooskõlastamine töö- ja eraelu tasakaalu edendamiseks

See töövahend uurib, kuidas on erinevaid vahendeid võimalik kasutada kooskõlastatult töö ja eraelu tasakaalu edendamiseks. Seda saavad kasutada ELi fondide programmitöös osalevad korraldusasutused riigi ja piirkonna tasandil. Seda tuleks kasutada partnerluslepingute väljatöötamisel, et määratleda partnerluslepingu raames fondide kombineeritud kasutamine ning täpsustada rakenduskavade koostamisel rakenduskavade tasandil fondide kombineeritud kasutamine.

ELi tasandil saab seda kasutada ka töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiivi rakendamise edusammude jälgimiseks ning üldisemalt naiste ja meeste võrdõiguslikkuse ja võrdsete tööturul töötamise võimaluste rahastamiseks.

5. töövahend

Partnerlus ja mitmetasandiline valitsemine – asjaomaste partnerite, soolise võrdõiguslikkuse ekspertide rolli ja seirekomisjonide koosseisu tuvastamine

Korraldusasutused võiksid kasutada seda töövahendit eesmärgiga tagada, et

- asjaomased osalejad, eriti soolise võrdõiguslikkuse eksperdid, on kaasatud ELi fondide programmitöösse ja seiresse; ning
- kõik ELi fondide programmide kavandamisse ja rakendamisse kaasatud organisatsioonid lõimivad oma praktikasse soolise analüüsi.

ELi fondide partnerid juhendavad programmitööd ja rakendamist, teevad programmi täitmise järelevalvet ning kiidavad heaks projekti valikukriteeriumid ja hindamiskavad. Nende ülesanne on tagada ELi fondide protsesside kvaliteet ning ELi ja liikmesriikide üldeesmärkidega vastavusse viimine.

6. töövahend

Soolise võrdõiguslikkuse edendamise kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete näitajate väljatöötamine

Töövahend aitab teha järgmist:

- määratleda konkreetsed soolise võrdõiguslikkuse edendamise kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad, laiendades olemasolevaid ühiseid näitajaid iga fondi jaoks. See võimaldab liikmesriikidel ja ELil jälgida fondide panust soolise võrdõiguslikkuse edendamisse; ning
- viia need näitajad vastavusse riiklike võrdõiguslikkuse prioriteetidega. See võimaldab liikmesriikidel jälgida fondide panust soolise võrdõiguslikkuse konkreetsetesse riiklikesse prioriteetidesse.

Seda töövahendit saavad kasutada korraldusasutused riigi ja piirkonna tasandil programmide koostamisel, et edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust kogu nende mitmekesisuses. See töövahend on iga-aastase tulemuslikkuse läbivaatamise jaoks sootundliku panuse tagamiseks ning seirekomisjoni ja vahe- ja järelhindamise jaoks asjakohase teabe tagamiseks äärmiselt oluline.

7. töövahend

Projektide sootundlike valikukriteeriumide määratlemine

Korraldusasutused ja seirekomisjonid võivad seda töövahendit kasutada sootundlike projektide kavandamise toetamiseks ja projektide valimisel soolise võrdõiguslikkuse kriteeriumide kehtestamiseks. See on väga oluline tagamaks, et sooline võrdõiguslikkus lõimitakse horisontaalse põhimõttena ELi fondide kõigisse tegevustesse.

8. töövahend

Soolise võrdõiguslikkuse jaoks eraldatud vahendite jälgimine (saadaval hilisemas etapis)

Selle töövahendi näol on tegemist süsteemiga, mis jälgib ELi fondide programmide raames soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide saavutamiseks tehtud kulutusi. See annab teavet ELi fondide programmide raames soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide rahastamise kohta, sidudes ELi fondid ELi poliitikameetmete ja säästva arengu eesmärkidega, eelkõige kestliku arengu eesmärgi näitajaga 5.c.1 (riikide kohta, kus on kasutusel süsteemid soolise võrdõiguslikkuse jaoks eraldatud vahendite jälgimiseks ja nende eraldamiseks). Seda töövahendit saaksid korraldusasutused kasutada eelarve koostamise etapis ning kulude kontrollimise ja hindamise etapis, mis on hõlmatud rakendamise aastaaruannetega.

9. töövahend

Soolise võrdõiguslikkusega arvestamine projektide kavandamisel

See töövahend aitab selgitada, kuidas rakendada partnerluslepingutes ja rakenduskavades sätestatud soolise võrdõiguslikkuse eesmärgi ja näitajaid projekti tasandil. Riigi ja piirkonna tasandi korraldusasutused saavad seda kasutada projektide kavandamise, rakendamise ja seire etapis. Korraldusasutused võivad seda kasutada ka kohalikele osalejatele ja projektide rakendajatele suuniste pakkumiseks.

See töövahend toetab projektide sootundlike valikukriteeriumide ja menetluste nõuete rakendamist.

10. töövahend

Soolise mõõtme lõimimine hindamisse ja seiresse

Korraldusasutused ja seirekomisjonid saavad seda töövahendit kasutada hindamiskava koostamiseks, sealhulgas vahe- ja järelhindamisel.

Hindamiskavas kirjeldatakse, kuidas programmi hinnatakse, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide ja näitajate seisukohast. Kava hõlmab programmide korrapäraselt hindamist, mille eesmärk on parandada rakendamise kvaliteeti ja anda teavet järgmise programmi etapi kavandamiseks, ning 2024. aastaks kavandatavat vahehindamist ja 2029. aastaks kavandatavat kõigi programmide järelhindamist. Kõigis hindamistes tuleb arvestada programmi soolise võrdõiguslikkuse aspekte.

11. töövahend

Soolise võrdõiguslikkuse kulutuste aruandlus

Selles töövahendis esitatakse kõige tõhusamad lähenemisviisid soolise võrdõiguslikkuse kulutuste jälgimiseks:

- eelarve soopõhine finantsaudit;
- rahaeraldiste jälgimine soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks (vt 8. töövahendi kirjeldus);
- soolise suunitlusega kulude esinemissageduse analüüs.

Seda töövahendit peaksid korraldusasutused kasutama kulude kontrollimise ja hindamise etapis, mis on hõlmatud rakendamise aastaaruannetega.

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE) on soolise võrdõiguslikkuse ELi teadmiskeskus. EIGE toetab poliitikakujundajaid ja kõiki asjaomaseid asutusi nende tegevuses muuta sooline võrdõiguslikkus kõigi eurooplaste jaoks tegelikkuseks, pakkudes eriteadmisi ning võrreldavaid ja usaldusväärseid andmeid Euroopa soolise võrdõiguslikkuse kohta.

© Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut, 2020
Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel.

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Leedu

Kontaktandmed

<http://eige.europa.eu/>
[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)
twitter.com/eurogender
[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)
<https://www.linkedin.com/company/eige>
eige.sec@eige.europa.eu
+370 52157444

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus